

УДК 685.3

Інна СОЛТИК, Тетяна НАДОПТА
Хмельницький національний університет, Україна

РОЗРОБКА ОРТОПЕДИЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ОСІБ ІЗ ПЛОСКОСТОПІСТЮ

Мета. Узагальнити дані літературних джерел щодо розробки ортопедичних засобів для осіб із плоскостопістю.

Ключові слова: плоскостопість, ортопедичні засоби, устілки, викладка склепіння, раціональне взуття.

Постановка завдання. Проаналізувати науково-методичну літературу, що стосується сучасних підходів у фізичній реабілітації осіб із плоскостопістю. Аналіз існуючих ортопедичних засобів для корекції та профілактики плоскостопості. Розробка масажних устілок, викладень склепінь у взутті; розробка раціонального взуття.

Методи досліджень. При вирішенні завдань використано сучасні підходи у фізичній реабілітації осіб із плоскостопістю та теоретико-аналітичний метод дослідження для встановлення оптимальних ортопедичних засобів для корекції та профілактики плоскостопості.

Результати досліджень. Плоскостопість – деформація стопи, обумовлена погано розвиненими м'язами гомілки і стопи. Плоскостопість буває вродженою або набутою внаслідок носіння надто тісного чи вільного взуття, без підборів або з дуже високими підборами, великої маси тіла, слабкості м'язів стопи, надто великого навантаження на стопу. Для плоскостопості характерні болі в ногах, хребті, підвищена втомлюваність ніг, спотворення постави і ходи.

Незважаючи на велику кількість робіт, присвячених дослідженню такого виду деформації стопи, як порушення її склепінчастої будови, – до теперішнього часу немає єдиної думки про причини появи цього дефекту і засобів боротьби з ним. В одному поки всі погляди сходяться – вилікувати стопу від плоскостопості неможливо після того, як людині виповнюється 18-20 років, а попередити або зупинити розвиток дефекту, що з'явився, необхідно.

Відомо, що передній відділ стопи - її носково-пучкову частину, практично неможливо зміцнити масажем або гімнастикою. Тут допоможе лише правильний підбір раціонального взуття, яке повинно бути з широкою носковою частиною, обов'язковим жорстким задником і низьким каблуком, щоб запобігти перевантаженню пальців стопи [1].

Досі існує багато суперечностей щодо профілактичного взуття. При сплюсненні стопи одні профілактичні засоби направлені на підтримання внутрішнього склепіння, інші – на підтримання зовнішнього склепіння. Існує ще точка зору, коли ці засоби направлені на підтримання склепіння стопи з обидвох сторін. Багато ортопедів пропонують основним профілактичним елементом у взутті рахувати викладку, яка підтримує склепіння та відіграє роль супінатора.

Аналіз зарубіжної літератури з цього питання показав, що закордонні спеціалісти вважають, що міцно зафіксована п'ятка у взутті забезпечує правильне (пряме) положення стопи [2]. Тому спеціальними деталями для взуття з плоско-вальгусним склепінням є жорсткий задник та викладка склепіння, яка може займати різне положення і розміщуватись в п'ятково-геленковій або іноді у пучковій частині.

Висновок. До профілактичних заходів запобігання плоскостопості відносять регулярні заняття фізичною культурою, які спрямовані на зміцнення м'язів, що підтримують склепіння стопи; фізичну активність та раціональний підбір взуття. У випадку встановлення діагнозу плоскостопості проводиться реабілітація, яка полягає в застосуванні спеціального комплексу вправ для м'язів стоп і гомілок, масажу, носіння ортопедичного взуття або принаймні лікувальних устілок. Для попередження прогресування статичної недостатності стопи, рівномірного розподілення навантаження по її плантарній поверхні, зняття больових відчуттів і покращення опорно-динамічної і амортизаційної функції необхідне своєчасне використання раціонального взуття, а при необхідності – вкладної ортопедичної устілки. Так як для плоскостопості недостатньо лише використання вкладної ортопедичної устілки, тому виготовляють спеціальне ортопедичне взуття, в якому є жорсткі задники і замість ортопедичної устілки виготовляють викладку склепіння.

Література

1. Солтик І. Т. Розробка та проектування конструкції ортопедичного взуття для дітей віком 4,5-10 років з плоско-вальгусною деформацією стоп / І. Т. Солтик, А. Б. Домбровський, Т. А. Надопта // Вісник ХНУ. – 2018. – Т.1, № 6. – С. 46 – 49.
2. AmirAli Jafarnezhadgero, Morteza Madadi-Shad, Seyed Majid Alavi-Mehr, Urs Granacher. The long-term use of foot orthoses affects walking kinematics and kinetics of children with flexible flat feet: A randomized controlled trial. October 2018PLoS ONE 13(10):1-19.